

Gemeenteraad

uw brief van:	ons kenmerk:	bijlage(n):	datum:
	Z.24.461016	Ja, 1	4 maart 2025

Onderwerp:
Samenwerking Verstedelijkingspropositie FSN

Beste raad,

Het Fries Stedelijk Netwerk bestaat uit Drachten, Heerenveen, Leeuwarden en Sneek (en liggen in de F4-gemeenten). De F4 hebben het initiatief genomen om de propositie voor het versterken van het Fries Stedelijk Netwerk verder uit te werken. De provincie Fryslân heeft zich hierbij aangesloten, omdat er sprake is van gedeelde opgaven en omdat het initiatief zich richt op de bredere Friese belangen. In deze raadsbrief informeren we u hoe we hier mee aan de slag zijn.

Voor alle inwoners van Fryslân

De vier grote steden in Fryslân - Leeuwarden, Drachten, Heerenveen en Sneek – werken samen aan een voorbereiding voor een verstedelijkingsstrategie. Deze samenwerking volgt uit het aanwijzen van het Fries Stedelijk Netwerk in het voorontwerp Nota Ruimte.

De F4-gemeenten en provincie Fryslân gaan de vraagstukken op het gebied van wonen, werken, mobiliteit en voorzieningen scherper in beeld brengen. De F4 betrekken de (regio)gemeenten hierbij. Door de krachten te bundelen willen de overheden een strategie ontwikkelen die niet alleen de vier steden versterkt, maar de brede welvaart in heel Fryslân ten goede komt.

Propositie

Door de F4-gemeenten is in het voorjaar van vorig jaar de propositie Stedelijk Netwerk Fryslân opgesteld (zie bijlage). Deze propositie is op 4 april 2024 door de wethouders Wonen van de gemeenten Leeuwarden, Smallingerland, Heerenveen en Súdwest-Fryslân aangeboden aan de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Hierover is uw raad op 4 april 2024 middels een raadsbrief geïnformeerd.

Er is aanvullend gezamenlijk een lobby gevoerd met als doel om actieve medewerking te krijgen van het Rijk om het stedelijk netwerk te versterken waarbij ook een beroep kan worden gedaan op de rijksmiddelen voor mobiliteit en gebiedsontwikkeling. De lobby is gedeeltelijk geslaagd, maar vraagt een voortzetting om tot een steviger positie te komen in de relevante beleidsnota's van Rijk en de provincie.

Voor de voortzetting van de lobby is het nodig om de verstedelijkingsstrategie uit te werken, omdat regio's met een strategie een steviger aanpak én positie bij de Rijksoverheid hebben. Het ontwikkelen van een Friese verstedelijkingsstrategie kan alleen met een constructieve samenwerking met de provincie.

Hierin hebben we nu een volgende stap gezet. De colleges van de F4 gemeenten hebben opdracht gegeven om de gezamenlijk lobby voort te zetten en een Verstedelijkingspropositie te gaan uitwerken. De provincie Fryslân heeft zich hierbij aangesloten, omdat er sprake is van gedeelde opgaven en omdat het initiatief zich richt op de bredere Friese belangen.

Voortzetten lobby

De eerste fase van de lobby is deels geslaagd, want de Friese Steden zijn genoemd in het voorontwerp Nota Ruimte, onder andere als zoekgebied voor "nieuwe potentiële verstedelijkingsgebieden". Het vraagt echter voortzetting van de lobby om tot een steviger positie te komen in de beleidsnota's van de Rijks- en provinciale overheid.

De propositie is gericht op:

POVI-traject. Zorgdragen dat in het provinciale omgevingsvisie en de verschillende daar aan voorafgaande documenten (Contourennota) de opgave en kansen van het Fries Stedelijk Netwerk worden opgenomen. Dat gaat dan om wonen, werken en mobiliteit. De actuele lobbyaanpak Lelylijn speelt hier ook in mee.

Fries Volkshuisvestingsprogramma. De provincie Fryslân gaat een provinciale woonvisie (of volkshuisvestingsprogramma) opstellen. Er wordt draagvlak gezocht om de woonambities van de F4 hierin op te nemen. Het Friese Wooncongres (6 februari 2025) is benut als aftrap van het Fries Volkshuisvestingsprogramma.

Bestuurlijk overleg Leefomgeving (BOL). Het volgende overleg vindt in juni 2025 plaats, waarbij afspraken gemaakt worden tussen Rijk en Regio. Het doel is een bestuurlijke opdracht vast te stellen voor het gezamenlijk (Rijk en Regio) opstellen van het Ontwikkelperspectief voor het Fries Stedelijk Netwerk. Mobiliteit heeft een plek in het BO MIRT.

Nota Ruimte. In 2025 (mogelijk al voor de zomerperiode) zal de ontwerp Nota Ruimte voor inspraak klaar zijn. Dat betekent op dit moment draagvlak verwerven voor een passende plek van het Fries Stedelijk Netwerk.

Grootschalige woningbouwlocaties. De regering en minister van VRO wil nieuwe locaties gaan aanwijzen. Dit betekent op korte termijn draagvlak verwerven in Den Haag bij het ministerie van VRO en in contact met de bewindspersonen van VRO en IenW en EZ dat de grootschalige woningbouwlocaties in het FSN hierin worden opgenomen.

Actualisatie Regionale woondeals. Begin 2025 wil de minister de bestaande woondeals actualiseren, mede op basis van nieuwe Nationale Prestatieafspraken. De wens is om vanuit de F4 in de nieuwe woondeals concrete afspraken over ambities en financiering op te nemen t.a.v. verstedelijking (samenwerking, aantallen woningen en opname in Nota Ruimte).

Uitwerking Friese Verstedelijkingsstrategie

De bedoeling is om een integrale verstedelijkingsstrategie te ontwikkelen met focus op wonen, werken, voorzieningen en mobiliteit. De strategie sluit aan op het omringende landschap en heeft aandacht voor de omliggende kernen.

Er is gevraagd aan een ervaren bureau om met een aanpak te komen. Dit bureau heeft veel ervaring met het opstellen van een verstedelijkingsstrategie in andere regio's, zoals Twente en de Stedendriehoek (Apeldoorn, Deventer en Zutphen).

Het resultaat van de uitwerking is een verstedelijkingspropositie in april 2025 met een wenkend perspectief van de vier steden, die gebruikt kan worden in de verdere lobby.

Het is concreter dan de F4-propositie van april 2024 en vormt een basis om vervolgens een concrete verstedelijkingsstrategie én investeringsagenda op te stellen. Met het opleveren van het resultaat ligt er nog geen volledige verstedelijkingsstrategie. Onderdeel van de opdracht is een haalbaar vervolgtraject op te stellen.

Er is al veel voorwerk gedaan waar bij de uitwerking van de verstedelijkingsstrategie gebruik van te maken is. De verdiepingsslag zit in het samenbrengen van kennis en ontwikkelingen en hier een samenhangende (uitvoeringsstrategie) voor ontwikkelen.

Rol en bevoegdheid

Bij de uitwerking van de verstedelijkingsstrategie hebben de overheden de volgende rollen:

- F4-gemeenten: nemen het voortouw in de ontwikkeling van de verstedelijkingsstrategie.
- Provincie Fryslân: is als gelijkwaardige partner betrokken bij het proces. De provincie heeft een regierol bij ruimtelijke opgaven en kan bijdragen aan de afstemming met het Rijk en andere gemeenten.
- Rijk: moet worden overtuigd van de meerwaarde van het Fries Stedelijk Netwerk en bijdragen aan de financiering van de uitvoering van de verstedelijkingsstrategie.

De provinciale overheid vervult een regierol bij de ruimtelijke en economische opgaven van regionaal belang en heeft de afgelopen jaren een grotere rol in het woonbeleid toebedeeld gekregen. De provincie Fryslân is als gelijkwaardige partner in het proces een randvoorwaarde voor het succes ervan.

Het Rijk is bezig om een doorvertaling te maken van de Nota Ruimte per provincie. Het maken van afspraken per provincie vindt plaats in de vorm van Ruimtelijke voorstellen en vervolgens ruimtelijke arrangementen. Dit is het vervolg op de NOVEX-agenda. De betrokkenheid van het rijk is cruciaal voor het krijgen van een volwaardige plek in de relevante beleidsstukken en het maken van een regionale investeringsagenda. Gelijktijdig loopt er ook een provinciaal traject om te komen tot een nieuwe provinciale omgevingsvisie (POVI), wat ook nog verdere afstemming vraagt en tot een "slimme samenhang" te komen.

De andere Friese gemeenten worden geïnformeerd in de reguliere overleggen in regio en binnen de VFG.

Bel gerust als u vragen hebt

Voor vragen kunt u contact opnemen met Jelmer Staal (programmaleider 'een thuis voor iedereen'), Jurjen Meijer (strategisch beleidsadviseur RO) en Marianne de Jeu (strategisch beleidsadviseur economie en toerisme) door te bellen met 14 0513.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Heerenveen.

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

T. van Lenthe

M.A. Fokkens-Kelder